

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Педагогічна практика

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки фахового молодшого бакалавра

напряму

01 «Освіта»

спеціальності

014 Середня освіта (Фізична культура)

(Шифр за ОПП 4.16)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кам'янським фаховим коледжем фізичного виховання

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Клячковська Р.В, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії.

Обговорено та рекомендовано до затвердження методичної радою Кам'янського фахового коледжу фізичного виховання

Протокол "28" серпня 2020 року № 1

Вступ

Програма вивчення організаційної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів напряму підготовки 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Фізична культура)».

Предметом вивчення є формування організаційно-методичних умінь і навичок майбутніх фахівців в умовах виробничої практики на базі спортивних закладів. Програма практики студентів в фізкультурних закладах дає можливість познайомитися з різними видами діяльності працівника сфери фізичної культури і спорту: організаційно-управлінською роботою, фізкультурно-оздоровчою, агітаційно-пропагандистською, навчально-методичною, та науково-дослідною діяльністю. Предметом вивчення також є вивчення та розробка документів планування, організації та проведення тренувальних занять в різних секціях, різного рівня підготовленості, участь в агітаційно - пропагандистській діяльності, ведення облікової та звітної документації; а також формування у студентів уміння і навички у складанні документів планувань з навчально - тренувальної, фізкультурно - оздоровчої роботи в загальноосвітніх, спортивних закладах в організації і методиці проведення урочних та позаурочних форм занять; оволодіння умінням здійснювати різноманітні форми контролю за ходом проведення тренувальних занять; організовувати і проводити фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні шкільні змагання; надавати допомогу у підготовці збірних команд до змагань, виконувати обов'язки представника команди школи; надавати допомогу в роботі шкільному колективу фізкультури (проведення нарад, оформлення шкільної наочної агітації і т.п.), організовувати спортивні вечори чи спортивні свята, особисто приймаючи участь у них.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія, фізіологія, основи теорії і методики фізичного виховання, організація фізичної культури і спорту, педагогіка, психологія, гімнастика, плавання, спортивні ігри, легка атлетика, теорія і методика спортивно - педагогічного вдосконалення.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Організаційної роботи;
2. Навчально-методичної роботи;
3. Фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи
4. Виховної роботи;
5. Науково-дослідницької роботи

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою організаційної практики є формування організаційно методичних умінь та навичок щодо організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи.

1.2. Основними завданнями є поглиблення і закріплення теоретичних знань, здобутих студентами в коледжі, вміння застосовувати їх на практиці в навчально-виховній, масовій, фізкультурно-оздоровчій роботі зі

спортсменами та різним контингентом населення. Навчання студентів спостереганню й аналізу навчально-виховної роботи, яку проводять з дітьми та підлітками. Вивчення сучасного досвіду роботи, особливостей структури та управління фізкультурними організаціями. Вивчення специфіки організаційно-управлінської діяльності (в різних фізкультурних організаціях, колективах фізичної культури, спортивних клубах, в фітнес клубах і т. д.). Вивчення і розробка документів планування, організації та проведення занять у тренувальних (за видом спорту), фізкультурно-оздоровчих групах. Навчання студентів основних умінь і навиків у плануванні та організації фізкультурно-масових заходів. Участь в агітаційно-пропагандистській та виховній роботі. Ознайомлення з методами проведення найпростіших досліджень з теорії та методики фізичного виховання. Закріплення навичок фізкультурно-оздоровчої роботи. Формування уявлень про фінансово-господарчу роботу фізкультурних організацій. Формування у студентів любові до обраної професії, стимулювання прагнення до вивчення спеціальних фахових дисциплін з метою підготовки їх до творчого розв'язання завдань професійної освіти. Ознайомлення з методами проведення найпростіших досліджень з теорії та методики фізичного виховання, педагогіки, психології. Прищеплення студентам навиків уважного ставлення до охорони здоров'я спортсменів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- в умовах виробничої діяльності особливості організаційно-управлінської діяльності у різних ланках фізкультурного руху;
  - застосовувати різні форми масової фізкультурно-оздоровчої роботи серед населення;
  - методику проведення занять у різних фізкультурно-спортивних організаціях;
- використовувати теоретичні знання на практиці;
  - організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчу роботу в різних ланках фізкультурного руху;
- формування навичок теоретичного аналізу в управлінні фізичною культурою і спортом та вирішенні важливих суспільних завдань;
  - основні положення про роль і місце фізичної культури і спорту на Україні;
  - основні напрямки конкретизації завдань у підготовці спортсменів;
  - засоби фізичної культури та механізм утворення рухових навичок;
  - основи методики вдосконалення фізичних якостей;
  - зміст та завдання урочних, змагальних форм фізичної культури і спорту;
  - планування, облік і контроль роботи з фізичної культури і спорту;
  - просвітницьку діяльність у системі фізичної культури і спорту;
  - набуття студентами досвіду в орієнтуванні питань організації фізичної культури і спорту, в особливостях діяльності фізкультурно-спортивних організацій та в системі фізкультурного руху України.

- розуміння організації та керування в діяльності спеціаліста фізичної культури і спорту.

вміти:

- в умовах виробничої діяльності розуміти особливості організаційно-управлінської діяльності у різних ланках фізкультурного руху;
- застосовувати різні форми масової фізкультурно-оздоровчої роботи серед населення;
- методичку проведення занять у різних фізкультурно-спортивних організаціях;
- використовувати теоретичні знання на практиці;
- організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчу роботу в різних ланках фізкультурного руху;
- адекватно використовувати головні теоретико-методичні положення при плануванні та реалізації процесу підготовки спортсменів;
- проводити масові заходи фізичної культури;
- при вирішенні завдань процесу навчання та вдосконалення навичок, методично грамотно застосовувати методи і засоби, добирати специфічні принципи підготовки спортсменів;
- володіти методикою розвитку фізичних якостей людини у відповідності з віковими, статевими та індивідуальними можливостями;
- здійснювати контроль за рівнем фізичної підготовленості та за функціональним станом спортсменів;
- організовувати і проводити різноманітні масові фізкультурно-оздоровчі і спортивні заходи;
- управляти діяльністю окремих спортивних організацій;
- планувати, прогнозувати, організовувати діяльність в фізкультурному русі України;
- контролювати, вести облік діяльності в фізкультурній організації;
- вести агітацію та пропаганду фізичної культури і спорту;
- орієнтуватись у сучасних питаннях про організацію фізичної культури, використовувати отримані знання в професійній діяльності;
- володіти знаннями організації фізичної культури для наукового аналізу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 години / 6 кредитів ECTS

2. Інформаційний обсяг організаційної практики Змістовний модуль 1.Організаційна робота

Участь у конференціях і нарадах передбачає: участь у настановній конференції з питань змісту й організації практики;

- участь у зборах бригади, які проводять керівники практики.

Знайомство з об'єктом практики:

- співбесіда з керівниками об'єкту практики (директором чи головою спортивного клубу, колективу фізичної культури, дитячо юнацької спортивної

школи(розкладом тренувальних занять, тренерсько-викладацьким колективом з видів спорту);

- ознайомлення з інструктивно-методичними документами (навчальною програмою організаційної практики, загальними положеннями організації та управління фізичною культурою та спортом в Україні, Законом України "Про освіту", Законом України "Про фізичну культуру і спорт",) планом роботи в закріпленій групі з виду спорту (розкладом занять, правилами техніки безпеки для спортсменів), з документацією спортивного клубу, колективу фізичної культури, дитячою юнацькою спортивною школою (розкладом тренувальних занять, правилами для спортсменів, матеріально-технічною базою об'єкту практики);

- ознайомлення з особовими справами спортсменів групи їх станом здоров'я та фізичним розвитком;

- ознайомлення з документацією фінансового характеру на придбання спортивної форми, спортивного обладнання та інвентарю.

- ознайомлення з лікарським контролем за станом здоров'я спортсменів, санітарно-гігієнічним педагогічним контролем, ознайомлення з санітарно-гігієнічним і педагогічним контролем;

- ознайомлення з проведенням навчальних занять, фізкультурно-масових і спортивних заходів;

- ознайомлення з інструктивно-методичними документами, планом роботи в закріпленій групі, журналом.

Змістовний модуль 2. Навчально-методична робота

Підготовка документації - складання документів планування та звітності.

Перелік документів планування та звітності, що входять до залікової документації студентів.

Табл.№ 1 Перелік документів планування

№ п/п	Перелік документів	Термін підгот. документів тиждень
1.	Індивідуальний план роботи	1
2.	Щоденник практиканта	1-4
3.	Календарний план спортивно-масових заходів	2-3
4.	План-конспект заняття (10 піт.), або два мікроцикли.	2-4
5.	План-графік тренувальних занять на місяць (мезоцикл).	2
6.	Журнал обліку роботи секції з виду спорту.	2-3
7.	Положення про змагання з різних видів спорту, або про спартакіаду.	3- 4
8.	Кошторис витрат на проведення змагань, та на участь у змаганнях.	3-4

9.	Характеристика з об'єкту практики	4
10.	Звіт про здійснену роботу за період практики.	4

Навчальна робота складається з навчально-методичної роботи і навчально -спортивної роботи.

Навчально-методична робота передбачає: ознайомлення з складанням навчальної документації з фізичної культури і спорту; складання щоденника , індивідуального плану, календарного плану спортивно-масових заходів, плану-графіку тренувальних занять на місяць (мезоцикл), планів-конспектів тренувальних занять; журналу обліку роботи секції з виду спорту, положення про змагання різних видів спорту, або про спартакіаду, кошторис витрат на проведення змагань, та на участь у змаганнях, характеристика з об'єкту практики, звіт про здійснену роботу за період практики.

Навчально-спортивна робота. Проведення занять помічником тренера, проведення тренувальних занять разом з іншими практикантами, перегляд та аналіз тренувальних занять які проводить тренер з виду спорту, проведення бесіди з техніки безпеки на тренувальних заняттях з виду спорту, самостійне проведення тренувальних занять з виду спорту, участь у методичних заняттях, які проводять методисти організаційної практики, проведення циклу бесід про правила техніки безпеки, надання допомоги тренерам з виду спорту у проведенні тренувальних занять. Самостійне опрацювання фахової літератури з питань складання навчальної документації з фізичної культури і спорту.

Змістовний модуль 3. Фізкультурно-оздоровча, спортивна робота
Прийняти участь у прийнятті контрольних нормативів; ознайомитися з документацією щодо списання спортивної форми, інвентарю, знарядь; ознайомитися з документацією по оформленню спортивних розрядів та суддів по спорту; студенти повинні отримати навички у веденні основної суддівської документації (заявки, протоколи, звіт головного судді); провести змагання із здачі нормативів державних тестів; вивчити права та обов'язки представника команди, тренера; знати обов'язки суддів відповідно до правил змагань, з певного виду спорту; приймати участь у суддівстві змагань з видів спорту. Студенти зобов'язані провести не менше 12 тренувальних занять з виду спорту. Доознайомлення з роботою з фізичної культури і спорту на об'єкті практики, її плануванням та обліком. Підготовка до самостійного проведення фізкультурно-масової і спортивної роботи, товариських спортивних зустрічей з іншими командами, шахові і шашкові турніри, екскурсії, походи; фізкультурних свят.

Змістовний модуль 4. Виховна робота Слід звернути увагу студентів на мобілізацію зусиль щодо міцного засвоєння знань та вмінь спортсменами, на виховання у спортсменів любові до обраного виду спорту, інтересу до тренувального процесу. Трудове виховання і профорієнтаційна робота повинні стати ведучим, цільовим напрямком у визначенні виховних заходів.

На виконання цього завдання повинна бути спрямована також агітаційно - пропагандистка робота, моральне, патріотичне виховання. Студент повинен організувати і провести спортивний вечір зі спортсменами закріпленої групи; прийняти участь у проведенні фізкультурних свят, провести бесіду на тему (за вибором студента).

Виховна робота студентів спрямована на ознайомлення зі станом виховної роботи на об'єкті практики і в закріпленій групі з виду спорту, вивчення досвіду роботи тренерського колективу, вивчення вікових та індивідуальних особливостей спортсменів, проведення індивідуальної виховної роботи з спортсменами, за вказівкою тренера, надання допомоги в оформленні куточка фізичної культури, стендів, вітрин, спортивної стінної газети, проведення профорієнтаційної роботи, з метою запрошення ведучих спортсменів на навчання до коледжу.

Змістовний модуль 5. Навчально-дослідницька робота. Проведення обстеження і визначення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовки спортсменів. Студенти повинні вміти проводити змагання з прийняття державних тестів, проводити педагогічні дослідження, педагогічні спостереження, аналіз і обґрунтування проведених або досліджуваних проблем (проведення тестового контролю рівня розвитку фізичних здібностей, технічної, тактичної підготовки, анкетування опитування спортсменів, тощо) Ознайомлення і опрацювання різноманітних літературних джерел, підготовка до педагогічних спостережень. Ознайомлення з методичною документацією з питань проведення державних тестів, з метою оцінки рівня фізичного розвитку спортсменів.

Критерії оцінки роботи студентів у період практики:

" Відмінно " - студент повною мірою виконав вимоги навчальної програми організаційної практики, має системні знання психолого - педагогічної теорії і творчу самостійність у підборі навчального й дидактичного матеріалу при побудові, проведенні і аналізі різноманітних форм тренувальних та оздоровчих занять, раціонально застосовував дидактичні принципи, методи, засоби навчання та прийоми активізації початкуючих спортсменів, оволодів умінням здійснювати різноманітні форми педагогічного контролю за станом здоров'я, за ходом проведення оздоровчих та тренувальних занять з видів спорту; володіє знаннями з техніки безпеки та застосовує безпечні засоби навчання на оздоровчих та тренувальних заняттях; оволодів умінням проведення обстеження і визначення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовки спортсменів; уміє організовувати і проводити фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні змагання з видів спорту, продемонстрував знання з правил суддівства при проведенні різних за характером видів змагань; організовував спортивні вечори, спортивні свята особисто приймаючи участь у них з метою пропаганди здорового способу життя, принципів його ствердження; має глибокі знання та приймав активну участь у проведенні педагогічних досліджень, педагогічних спостережень, аналізу і обґрунтування проведених або досліджуваних проблем (визначення

щільності і динаміки навантажень, педагогічне спостереження та проведення тестового контролю рівня розвитку фізичних здібностей, технічної, тактичної підготовки, анкетування опитування спортсменів тощо), виявив у роботі самостійність спрямовував роботу на виховання у спортсменів любові до обраного виду спорту, інтересу до тренувального процесу, проявив творчий підхід і педагогічний такт та методичну грамотність в оформленні ділової документації, дотримувався мовного режиму.

«Добре» - студент повною мірою виконав вимоги навчальної програми організаційної практики, має системні знання психолого - педагогічної теорії і творчу самостійність у підборі навчального й дидактичного матеріалу при побудові, проведенні і аналізі різноманітних форм тренувальних та оздоровчих занять, застосовував дидактичні принципи, методи, засоби навчання та прийоми активізації початкуючих спортсменів, оволодів умінням здійснювати різноманітні форми педагогічного контролю за станом здоров'я, за ходом проведення оздоровчих та тренувальних занять з видів спорту; володіє знаннями з техніки безпеки та застосовує безпечні засоби навчання на оздоровчих та тренувальних заняттях; має достатньо сформовані умінням проведення обстеження і визначення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовки спортсменів; уміє організовувати і проводити фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні змагання з видів спорту, достатні знання з правил суддівства при проведенні різних за характером видів змагань; організовував спортивні вечори, спортивні свята з метою пропаганди здорового способу життя, принципів його ствердження; приймав участь у проведенні педагогічних досліджень, педагогічних спостережень, аналізу і обґрунтування проведених або досліджуваних проблем (визначення динаміки навантажень, педагогічне спостереження та проведення тестового контролю рівня розвитку фізичних здібностей, технічної, тактичної підготовки, анкетування опитування спортсменів тощо), виявив у роботі самостійність спрямовував роботу на виховання у спортсменів любові до обраного виду спорту, інтересу до тренувального процесу, проявив творчий підхід і педагогічний такт, припустив незначних помилок у побудові та проведенні оздоровчих та тренувальних занять у складанні документів планувань та звітності, дотримувався мовного режиму.

«Задовільно» студент виконав вимоги навчальної програми організаційної практики, виявив посередні знання педагогічної теорії, не завжди проявляв творчу самостійність у підборі навчального й дидактичного матеріалу при проведенні та аналізі різноманітних форм оздоровчих та тренувальних занять; не в повному обсязі оволодів умінням здійснювати різноманітні форми педагогічного контролю за станом здоров'я та за ходом проведення оздоровчих та тренувальних занять; має достатні знаннями з техніки безпеки та застосовує безпечні засоби навчання на тренуваннях; не завжди проявляв ініціативу у організації фізкультурно-оздоровчих заходів, спортивних змагань, пропагував здоровий спосіб життя, принципи його ствердження; не в повному обсязі оволодів умінням проведення обстеження і

визначення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовки спортсменів; поверхнево продемонстрував знання з правил суддівства при проведенні різних за характером видів змагань; безініціативно приймав участь у проведенні педагогічних досліджень, педагогічних спостережень, аналізу і обґрунтування проведених або досліджуваних проблем (визначення динаміки навантажень, педагогічне спостереження анкетування опитування спортсменів тощо), недостатньо ефективно застосовував різноманітні дидактичні принципи, методи, засоби навчання та тренування; не завжди дотримувався мовного режиму, припускав помилки у побудові та проведенні тренувальних занять, не завжди виявляв ініціативу у роботі та у проведенні окремих видів виховної роботи, припускався незначних помилок при проведенні оздоровчих та тренувальних занять та при складанні документів планувань і звітності, спрямовував роботу на виховання у спортсменів любові до обраного виду спорту.

" **Незадовільно**" - студент не виконав вимог навчальної програми організаційної практики, виявив низький рівень знань педагогічної теорії, були допущені серйозні помилки під час планування та викладання навчального матеріалу, не були виконані навчально-виховні завдання, не оволодів умінням здійснювати різноманітні форми педагогічного контролю за станом здоров'я та за ходом проведення оздоровчих та тренувальних занять; не достатньо володіє знаннями з техніки безпеки та не завжди розуміє, як застосовуються безпечні засоби навчання та тренування; організовував і проводив фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні змагання; ухилявся від організації спортивних вечорів чи спортивних свят, несвоєчасно готував документи планувань не проявив організаційних навичок а також некритично та неадекватно ставився до своєї роботи.

Перелік документів

що подаються комісії по захисту організаційної практики:

1. Щоденник студента-практиканта.
2. Індивідуальний план роботи на період практики.
3. План-графік тренувальних занять на місяць(мезоцикл).
4. План-конспект тренувальних занять для початківців, або для спортсменів розрядників тижневий план тренувальних занять-2 шт.(мікроцикл).
5. Журнал обліку роботи секції з виду спорту.
6. Положення про змагання.
7. Кошторис витрат на проведення змагань.
8. План-календар спортивно-масових заходів на рік.
9. Характеристика з об'єкту практики.
- 10.Звіт про практику.

Перелік питань, які виносяться на захист практики.

1. Структура тренувального заняття.
2. Документи планування навчально-тренувального процесу.
3. Основні документи роботи тренера з виду спорту.

4. Які контрольні вправи й тести необхідно використовувати при відборі в спортивну секцію.
5. Структура плану-конспекту тренувального заняття.
6. Які документи необхідні для проведення змагань з виду спорту?
7. З яких розділів складається заява для участі в змаганнях.
8. Характеристика розділів положення про змагання.
9. Як скласти кошторис на проведення змагань?
10. Назвіть документи для оформлення спортивного розряду, судді по спорту.
11. Назвіть періоди підготовки спортсмена.
12. Функціональні обов'язки представника команди.
13. Функціональні обов'язки тренера.
14. Назвіть перелік обладнання та інвентарю необхідного для проведення навчально-тренувального заняття з виду спорту.
15. Назвіть розділи журналу обліку роботи секції з виду спорту.
16. Структура і зміст календарного плану спортивно-масових заходів на рік.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Круцевич Т.Ю. Практична підготовка студентів.— К.: Олімпійська література, 2003. — 424 с; 392' с.
2. Положення про проведення практики студентів ВНЗ України. 1993 р.
3. Сергієнко Л.П. Практика студентів спеціальності "Олімпійський та професійний спорт". Миколаїв, УДМТУ. 2003 р. 134 - 154с.
4. Сергієнко Л.П., О.П. Фачьков, А.Ф. Кисечьов, Я.І. Конотопенко. Педагогічна практика студентів факультету фізичної культури —Херсон: Наддніпрянська правда, 1995. -216 с.
5. Шамардина Г.Н. Основи теорії і методики фізичного виховання. Днепропетровск, 2003.
6. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Тернопіль, навчальна книга - Богдан, 2001, частина 1, 2, 89, 138, 247
7. Програма для ДЮСШ з різних видів спорту

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

5. Засоби діагностики успішності навчання

- Усний контроль (бесіда, розповідь студента, диспут).
  - Письмовий контроль (письмова самостійна творчо - пошукова робота, перевірка складених конспектів тренувальних занять з різних видів спорту, а також виконання самостійної роботи).
  - Педагогічне спостереження та контроль за ходом тренувальних занять.
- Практичне проведення урочних, позаурочних форм (тренувальні заняття, спортивні змагання, фізкультурні свята та інше)